

Проект GIZ: Підтримка сталого виробництва та використання біомаси в Україні

Семінар "Доступ до ринку біопалива ЄС: сертифікація сталості як можливість для бізнесу"

Львів – 31 травня 2012

Звіт з семінару

31го травня 2012 GIZ у співпраці з Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій (ІЕД) та за підтримки AgriEvent було проведено семінар з сертифікації сталості біомаси у Контексті Директиви ЄС з відновлювальних джерел енергії (Директива 2009/28). Близько 40 представників бізнесу, уряду та інших інституцій обговорили досвід з сертифікації сталості, проаналізували переваги та перепони сертифікації сталості в Україні.

Метою семінару було

- ⇒ прояснити вимоги ЄС щодо сталого виробництва та сертифікації біомаси;
- ⇒ надати найновішу інформацію стосовно відповідних регуляторних процесів у Європейському Союзі та країнах-членах ЄС;
- ⇒ сприяти обміну досвідом з питань сталого виробництва та сертифікації біомаси;
- ⇒ проаналізувати переваги та проблемні моменти, які виникають при проходженні сертифікації для українських виробників та трейдерів та обговорити можливі варіанти їх вирішення.

Відповідність Директиві з відновлювальних джерел енергії (ДВДЕ) буде, фактично, обов'язковою вимогою для доступу до ринку ЄС виробників біопаливної сировини, як тільки країни-члени ЄС запровадять нові правила в повному обсязі (імовірно, з 2013). Українські виробники мають довести відповідність визначеним схемам сертифікації. Учасникам семінару надали огляд критеріїв сталості Директиви та використання схем сертифікації в Україні, як інструменту для підтвердження відповідності. У своїй вступній презентації Мартіна Геблер, координатор проекту GIZ, також представила стан впровадження ДВДЕ в ЄС. Юлія Огаренко з ІЕД проінформувала учасників, що більшість з критеріїв сталості вже відображено в українському законодавстві. Однак, контроль за виконанням національного законодавства часто є досить слабким.

Др. Райнер Фрідель, виконавчий директор Peterson Control Union (Німеччина), який має значний досвід проведення аудитів в Україні, прояснив процес сертифікації сталості та очікувані витрати. Він підкреслив, що гарна підготовка до аудиту та документація відповідних процедур є визначальними для успішного проходження сертифікації. Він порекомендував фермерським господарствам безпосередньо контактувати зі своїми покупцями, оскільки саме вони найчастіше будуть вирішувати, яка саме схема сертифікації необхідна і допомагатимуть фермерським господарствам підготуватися до проходження сертифікації. Хоча більшість сертифікованих фермерських господарств в Україні використовували групову сертифікацію, компанія LandkomUA повністю пройшла процес сертифікації, як окреме фермерське господарство. Наталія Літвінова, Керівник зернового відділу Landkom, представила досвід компанії з сертифікації сталості за схемою ISCC. Хоча підготовка до сертифікації зайняла досить багато часу, пані Літвінова наголосила на позитивних ефектах, які приносить сертифікація для покращення управління компанією та системи документації.

Попит на ріпак в ЄС збільшиться, оскільки країни-члени ЄС намагаються досягти загальної цілі споживання відновлювальних джерел енергії у 20% до 2020 року. Це відкриває нові можливості для України, яка вже зараз є другим постачальником ріпаку до ЄС. Бастіан Саппер з Toerfer International представив ці дані та діяльність Toerfer у галузі сертифікації сталості. Фермерські господарства мають виконати вимоги ISCC і заповнити самодекларацію. Toerfer допомагає фермерським господарствам виконувати вимоги та несе всі витрати на аудит. Одним з найбільш проблематичних моментів є підтвердження категорії землекористування. Пан Тхір, Перший заступник начальника Головного управління Держкомзему у Львівській області, розповів, що проходження земельної реформи прискорюється, що значно полегшить земельну реєстрацію.

Учасники проаналізували критерії сертифікації, використовуючи посібник для виробників та трейдерів (який можна отримати від команди проекту) та дійшли висновку, що українські фермерські господарства вже відповідають більшості з критеріїв стосовно землекористування, охорони довкілля та соціальних аспектів.

Однак, у більшості випадків представлення відповідної документації для підтвердження виконання критеріїв є проблематичним, оскільки ці документи просто досить складно отримати від державних органів. Крім того, часто є не зрозумілим, які саме документи необхідні. Виконання деяких вимог ще не є поширеною практикою в Україні, наприклад, підтримання біорізноманіття на належному рівні, захист прав громад на чисту воду у достатній кількості або встановлення буферних зон для охорони води.

Коллективний SWOT-аналіз, проведений учасниками продемонстрував, що Україна має потенціал позиціонувати себе на міжнародному ринку, як постачальника сталої сировини. Однак, на даний момент бракує необхідної інформації щодо вимог ринку та досвіду для виконання вимог сертифікації.

Сертифікація сталості створює наступні **можливості** для українських виробників:

- посилення позиції українських фермерських господарств на внутрішньому та міжнародному ринках шляхом розвитку ринку сертифікованої біомаси;
- можливість отримати кращу ціну за сертифікований продукт/уникнути зниження ціни на несертифікований;
- покращення внутрішнього менеджменту компанії.

Перед українськими виробниками та трейдерами постають такі **виклики/проблеми**, що перешкоджають виконанню вимог сталості:

- досить часті законодавчі зміни в Україні;
- складнощі з отриманням необхідних для сертифікації документів від державних органів;
- нестача загальнодоступної інформації про сертифікацію сталості;
- відсутність цінового стимулу для проходження сертифікації сталості для біомаси;
- відсутність інструкцій та інших необхідних для сертифікації документів українською мовою.

Українські виробники та трейдери мають наступні **сильні сторони** для виконання вимог сталості на ринку ЄС:

- наявність родючих земель для виробництва біомаси в Україні;
- відносно коротка відстань транспортування біомаси на ринок ЄС (тобто, Україна ближче до ЄС, ніж Бразилія);
- деякі компанії вже пройшли процес сертифікації і можуть слугувати прикладом для інших українських виробників та трейдерів;
- конкурентне середовище трейдерів (незалежність від трейдерів/постачальників).

Українські виробники та трейдери мають наступні **слабкі сторони**, що можуть ускладнити виконання вимог ДВДЕ:

- необхідні для сертифікації документи часто відсутні;
- нестача/нечіткі управлінські структури;
- нестача інформації про процедури ЄС та брак досвіду проходження сертифікації;
- електронні карти/координати полів часто недоступні;
- виробничий потенціал використовується не повною мірою;
- відсутність кваліфікованого персоналу.

Наступний семінар відбудеться 5 липня в Одесі. Семінари відбуваються в рамках проекту GIZ "Підтримка сталого виробництва і використання біомаси в Україні". Щоб отримати найновішу інформацію про нашу діяльність, будь ласка, відвідайте сторінку проекту (http://www.ier.com.ua/en/biomass_project/), або звертайтеся за контактами:

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Martina Gaebler
martina.gaebler@giz.de
Phone: +49 61 96 79 -6501

Інститут економічних досліджень та політичних консультацій (ІЕД)

Юлія Огаренко
ogarenko@ier.kiev.ua
тел: +38 (044) 4584850
вул. Рейтарська 8/5-А,
Київ, 01034, Україна
ogarenko@ier.kiev.ua